

Färre dövpsykiatriska mottagningar hotar tillgängligheten för döva patienter

27 november 2023

Foto: Adobe stock

Antalet dövpsykiatriska mottagningar i Sverige minskar drastiskt och riskerar att ytterligare försämra tillgängligheten för döva patienter. Vid början av 2023 meddelade Region Skåne nedläggningen av den dövpsykiatriska mottagningen i Lund på grund av personalbrist, vilket nu lämnar endast tre mottagningar för döva kvar i hela landet - Region Stockholm, Västra Götaland och Örebro.

Nu när det bara finns tre mottagningar i hela Sverige innebär det långa resor till mottagningarna för ett fysiskt möte de flesta döva patienter. Nu riskeras även mottagningen i Örebro att läggas ner på grund av resursbrist.

SVT:s program "15 minuter på teckenspråk" har bjudit Maria Midbøe, specialistpsykolog och psykoterapeut på dövpsykiatriprogrammet, Psykiatri Sydväst i Region Örebro, till studion för att diskutera om hur dövpsykiatrin ser ut i framtiden.

Maria berättar att det inte är lätt att rekrytera personal till dövpsykiatriska mottagningarna vilket är något Region Örebro möter just nu. Att utveckla en digital utveckling kan vara en lösning, som parallell till de kvarstående mottagningarna, för att få en psykologisk behandling. Hon betonar dock att denna lösning säkert kan fungera för vissa patienter men inte för alla.

Enligt SVT.se nyheter har mottagningen i Örebro en psykolog och en kurator men till årsskiftet slutar kuratorn.

Mikaela Alderlöf, enhetschefen för allmänpsykiatrisk öppenvård, Region Örebro län, intervjuades även hon i programmet 15 minuter på teckenspråk, säger att de strävar efter tre heltidsanställda och har försökt anställa fler personer men hittills så är det ingen som sökt till de tjänsterna som finns. Hon säger att behovet finns kvar och att mottagningen i Örebro har varit en viktig roll i regionen för döva. Hon

är orolig över hur det ser ut och tycker att det skulle vara väldigt tråkigt om mottagningen måste läggas ner.

Om tjänsterna inte kan fyllas är risken stor att den dövpsykiatriska mottagningen i Örebro läggs ner vid årsskiftet. En lösning till döva patienter vid en eventuell nedläggning skulle kunna vara att de i stället går till en hörande psykiatri med tolk, men hon ser gärna att den specialistkompetensen som finns på dövpsykiatriska mottagningen finns kvar, säger Mikaela.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dubbelt guld till IF Nerike i padel SM

27 november 2023

Foto: If Nerike

I helgen spelades SM i padel i Göteborg. De tävlades i tre klasser, Herr, Dam och Herr +45. IF Nerike vann både dam- och herrklassen medan IK Surd vann herr +45.

Malte Jonsson och Emil Lindgren från IF Nerike tog sitt första SM guld i padel efter en spännande finalmatch mot fjolårets guldmedaljörer Peter Bergkrantz och Gustaf Lindahl från IK Hephata. Matchens slutresultat blev klart in i det sista då ett tredje och avgörande set fick spelas. Malte och Emil vann med 6-4, 5-7 och 6-3 i set. Bronset vanns av Sabahudin Jusic och Aleh Vasileuski från SK Lundia.

I damernas final försvarade IF Nerikes Josephine Willing och Nike Nordin sitt guld från ifjol i finalmatchen mot Matilda Bergkrantz och Nellie Sofia från IK Hephata. Josephine och Nike ägde matchen tidigt och finalen avgjordes på två set med siffrorna 6-3, 6-3. Bronset vanns av Anna Pålsson och Johanna Lamhauge Karmgård från IK Hephata.

Herrar +45 vanns av Pär Wiklund och Johan Isacsson från IK Surd.

Slutspelsmatcherna sändes live på IK Surds sociala medier.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

Evelina förlorade rätten till personlig assistans

27 november 2023

Foto: Evelina Lindberg

Evelina Lindberg, en kvinna på 30 år som har dövblindhet står nu inför en utmaning utan sin personliga assistans. Hennes vardag har blivit en kamp sedan Högsta Förvaltningsrättens beslut om att taktilt teckenspråk inte betraktas som ett grundläggande behov. Denna dom påverkar inte bara henne utan alla som behöver detta sätt att kommunicera.

Piteå kommun hänvisar till denna dom och har beslutat att Evelina inte ska få personlig assistans. Bakgrunden till Piteå kommuns beslut handlar om en juridisk praxis kring vad "skälig levnadsnivå" innebär. Kommunen menar då att Evelinas behov kan täckas av vanlig hemtjänst och inte behöver något individanpassat stöd. Beslutet är motsatsen till vad Evelinas läkare rekommenderade. I intyget skrev läkaren att personliga assistenter som kan taktilteckenspråk är en mycket viktig del till ett normalt liv för Evelina.

Evelina och hennes mamma bestämde sig för att överklaga beslutet hos förvaltningsrätten som beslutade till hennes fördel. Nu har Piteå kommun överklagat rättsens beslut. Evelina är orolig över att kommunen kommer att driva processen vidare till kammarrätten och få beslutet ändrat.

Evelina har känt sig isolerad och begränsad sedan assistansen drogs tillbaka. Trots ansträngningar från henne och hennes familj att förklara behoven för

socialtjänsten i Piteå kommun, har hon endast tilldelats vanlig hemtjänst, med personal som inte kan teckenspråk, i begränsade timmar enligt SoL (Socialtjänstlagen). Detta innebär mindre stöd än det som erbjuds enligt LSS (Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade). Hittills har hon haft det svårt att delta i sociala aktiviteter eller ens möta vänner på grund av bristande assistans.

Dessutom tillåts inte överföring av timmar från en månad till en annan, vilket skapar ytterligare problem när det gäller att få tillräckligt med hjälp under olika perioder. Evelina har kämpat för att upprätthålla en del av sitt sociala liv men det har varit svårt utan tillräcklig assistans och med begränsad tillgång till teckenspråkig personal.

Hennes önskan om att delta i olika aktiviteter har begränsats, och hon har känt sig hindrad från att till och med besöka närbelägna platser på egen hand på grund av vinterförhållanden och de faror som det innebär för en person med hennes syn- och hörselbegränsningar. Trots allt försöker hon göra det bästa av situationen och navigerar genom vardagen med all den kraft hon kan med den lilla synen och hörseln hon har kvar.

Hennes berättelse är bara ett exempel på utmaningar personer med dövblindhet står inför och hur viktigt det är med adekvat stöd och assistans för att möjliggöra ett så självständigt och värdigt liv som möjligt.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Teckenspråkig tävlare i Squid Game: The Challenge

27 november 2023

Foto: Adobe stock

Squid Game är en sydkoreansk TV-serie skapad för Netflix av Hwang

Dong-hyuk. Serien kretsar kring en hemlig tävling där 456 deltagare, alla i djup ekonomisk nöd, riskerar sina liv för att spela en serie dödliga barnlekar i hopp om att vinna en prissumma på 45,6 miljarder Sydkoreanska Won.

Squid Game släpptes globalt den 17 september 2021 och blev internationellt uppmärksammat samt blev kritikerrosad. Det blev Netflix mest sedda serie och det mest sedda programmet i 94 länder. Eftersom den första säsongen blev en riktigt succé bestämde man sig för att producera andra säsong.

Många fans fantiserade om att de var med i tävlingen och funderade på hur de skulle kunna vinna det stora priset. Detta har lett till att Storbritannien har skapat ett tävlingsprogram som heter Squid Game: The Challenge. De första fem avsnitten släpptes internationellt den 22 november i år. Totalt är det 456 tävlande som deltar i Squid Game: The Challenge i hopp att vinna den stora prispotten på 4,56 miljoner amerikanska dollar. Serien innehåller tio avsnitt och i varje avsnitt har de olika tävlingar som är mer eller mindre lik Squid Games tävlingar. Den enda skillnaden är att tävlarna som åker ut inte dör utan blir eliminerade.

I serien syns Teckenspråk tack vare spelare nr 393, Jackie Gonzales. Hon har en hörselnedsättning och använder både teckenspråk och tal i programmet. Jackie föredrar att vara ensam än att jobba i grupp på grund av hennes hörselskada. När hon umgås med hörande krävs det mer energi för att lyssna och läsa på läpparna. Jackie gör allt för att vara kvar i tävlingen så länge som möjligt och tänker inte lura för sina medtävlande.

Hur det går för henne i tävlingen kan ni se i programmet. De fem sista avsnitten kommer ut på onsdag den 29 november.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Nytt mobilspel lanserat av döva

27 november 2023

Foto: Privat

Efter ett år med beslutsamhet, kreativitet och många sena nätter kunde Mijo Games, en döv spelstudio, lansera ett mobilspel på Google Play och App Store. Teamet bakom Mijo Games är spelutvecklaren Jonatan Saari och speldesignern Mikael Öhlund. Teckenrapport har fått en intervjustund med teamet.

Spelet heter Super Penguin World och spelet går ut på att samla mynt, möta fiender och gå igenom olika nivåer. Jonatan berättar att anledningen till att de skapade ett mobilspel i stället för ett dataspel var för att det är fler som har mobil än dator idag, vilket leder till ökade chanser att nå en större målgrupp.

Det tog ungefär två till tre månader för att skapa grunden i spelet och sen 9-10 månader till för att göra färdigt spelet. Jonatan och Mikael har jobbat med spelet på distans och allt material har de lagt i en molntjänst så att de kunnat ta del av varandras arbete.

Utmaningen med att göra spelet var att täcka Apples spelkriterier på att ha med ljud i spelet, med tanke på att båda är döva, berättar Jonatan. Mikael berättar att de har valt att göra spelet med lågt dataminne för att göra spelet snabbare. Jonatan och Mikael har planer på att göra fler mobilspel framöver.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Dövas sociala utmaningar beror

inte på hjärnans funktion

27 november 2023

Foto: Adobe stock

Dövhetens påverkan på social interaktion har länge varit ett område för forskning. De senaste rönen pekar på att de sociala utmaningar som döva personer möter, inte nödvändigtvis är en konsekvens av deras hjärnors funktion utan snarare av miljön de befinner sig i.

Ny forskning tyder på att sociala utmaningar som döva individer kan uppleva troligen inte beror på hjärnförändringar utan snarare på icke-stödjande miljöer. Genom att studera hjärnaktivitet hos döva och hörande personer när de utför sociala uppgifter, har forskningen nu konstaterat att båda grupperna använder liknande hjärnregioner.

Resultaten, som publicerats i den vetenskapliga tidskriften Human Brain Mapping, antyder på att dövhet inte påverkar mekanismerna och hjärnkretsarna som stöder sociala färdigheter. Resultaten visar också att döva individer har en förstärkt aktivitet i områden kopplade till visuell bearbetning, såsom tolkning av teckenspråk och läsning av läpprörelser. Detta betonar att trots att hörselnedsättningen påverkar social interaktion, är det inte hjärnförändringar som främst orsakar dessa utmaningar.

Forskningen visar att främjandet av teckenspråkslärande hos hörande och tillhandahållandet av tydliga visuella signaler i sociala sammanhang skulle kunna underlätta den sociala inkluderingen av döva personer. Forskning indikerar alltså att det är miljön och inte nödvändigtvis de interna neurologiska förändringarna som ligger till grund för de sociala svårigheter döva individer kan möta.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Äntligen Dövas Kulturarvscentrum i Sverige

27 november 2023

Foto: SDR, Västanviks folkhögskola, PAB

Sveriges Dövas Riksförbund, SDR har skickat ut ett pressmeddelande där de berättade om att Allmänna Arvsfonden har beviljat 10,7 miljoner kr för deras projekt "Dövas Kulturarvscentrum". Det treåriga projektet är ett samarbete mellan SDR, Västanviks folkhögskola och föreningen Pär Aron Borgs vänner, PAB. Vi på Teckenrapport har intervjuat Johanna Mesch (ordförande för PAB), Maria Rudin (biträdande rektor på Västanvik folkhögskola) och Therese Rollvén (SDR:s projektkoordinator).

Johanna berättar att det har funnits några dövmuseer runt i Sverige förut på till exempelvis Manilla-, Östervångs-och Vänerskolan men också hos några dövföreningar. Dock kunde ingen av dessa bli permanenta museum. PAB bildades för drygt 10 år sen och har som mål att bilda ett dövmuseum. Dock är föreningen för liten för att kunna driva ett så stort projekt varför både Västanviks folkhögskola och SDR anslöt. Tidigare har projektansökan fått avslag men efter några dialoger hit och dit med Allmänna Arvsfonden kunde projektet tillslut godkännas.

SDR har tidigare gjort en förstudie där de kontaktat dövföreningar runt om Sverige och har även gjort besök hos både Norge och Finland, som har varsitt dövmuseum. Resultatet visar att många dövföreningar har många saker och bilder som inte kunnat arkiveras utan förvaras utspritt hos medlemmar eller i föreningslokaler. Alla som svarat i förstudien säger samma sak att deras dröm är att bilda ett dövmuseum. Förstudiens resultat pekar på hur viktigt det är att samla ihop allt till en och samma plats – både fysiskt och digitalt.

Anledningen till att det heter Kulturarvscentrum och inte Dövmuseum är för att det inte enbart är museum utan även information, studier och forskning. Det ger större möjlighet att göra flera olika aktiviteter under begreppet Kulturarvscentrum.

Projektets tid är tre år men alla inblandade har som mål att Dövas Kulturarvscentrum blir permanent. Under projektets tid ska centret etableras, dövas kulturarv räddas och bevaras samt kunskap om dövas historia spridas. Parallellt görs ett intressepolitiskt arbete för att se till att staten tar sitt ansvar att

lösa finansiering av centret.

SDR, PAB och Västansviks folkhögskola har huvudansvar för projektet men de har även samarbetspartner som till exempel Arkivcentrum i Örebro, Örebro Läns museum, Dalarnas och Vänersborgs museum. Dessa kan bidra med deras expertis kring museum och kulturarv. Projektet har även en referensgrupp där intresseorganisationer ingår.

Det första steget i projektet är redan inlett. De huvudansvariga har haft sina möten och gjort en tidsplan. Nu pågår det en rekryteringsprocess för fem nya tjänster till projektet; projektledare, projektmedarbetare, ansvarig för museet, kommunikatör och arkiverare.

Har man som privatperson bilder eller saker som är värda att bevaras och visas för allmänheten kan man ta kontakt med projektgruppen och se om och hur dessa kan överlämnas.

Var Dövas Kulturarvscentrum ska finnas fysiskt är inte helt klart. Västansviks folkhögskola har idag en "PAB-hall" som fungerar som dövutställning. Det diskuteras om denna hall ska expanderas eller om utställningen ska flyttas till en annan plats på folkhögskolan. Drömmen som alla har är att bygga en ny byggnad som får namnet Dövas Kulturarvscentrum.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Namibia på väg att erkänna teckenspråk

27 november 2023

Foto: Adobe stock

I Namibias parlament växer stödet för att officiellt erkänna teckenspråk som landets andra officiella språk. Ledamöterna driver på för att skydda

språkrättigheterna för hörselskadade i hela samhället. Det var vice minister för funktionshindersfrågor, Alexia Manombe-Ncube, som för nästan två månader sedan lade fram motionen om att det namibiska teckenspråket ska bli landets andra officiella språk. Alexia strävar efter att skydda språkrättigheterna för döva och inkludera dem fullt ut i samhället. Om teckenspråket erkänns kommer det enligt Alexia att bli ett betydelsefullt steg mot jämlikhet och inkludering för döva i Namibia.

Jenelly Matundu, vice minister för internationella relationer och samarbete, har engagerat sig starkt och lyft fram teckenspråkets betydelse för att främja kommunikation och inkludering. Hon poängterade att genom att erkänna teckenspråket skulle inkludering främjas, samtidigt som de hörselskadades rättigheter tillgodoses. Jenelly underströk vikten av att respektera och erkänna teckenspråkets roll i alla livets aspekter för att förverkliga dessa rättigheter. Teckenspråket öppnar en kommunikationslinje mellan alla grupper, oavsett hörselgrad. Dess visuella natur erbjuder fördelar för både social interaktion och inlärn timer av nya ord.

Förslaget innefattar även krav på teckenspråkstolkning under parlamentsdebatter, i linje med Namibias konstitution och internationella förpliktelser för personer med funktionsnedsättningar. Paul Nanyeni från Namibias dövförbund stöder också förslaget och påpekar att frånvaron av teckenspråkstolkare leder till sämre deltagande och det påverkar dövas rättigheter att delta i lagbeslut.

Under de här två månaderna har parlamentet visat ett litet stöd kring motionen men än är det inte beslutat.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Japanska prinsessan Kako hälsar elever på teckenspråk

27 november 2023

Foto: Kounosu

Japan och Peru har haft diplomatiska förbindelser i 150 år, vilket firades vid ett statsbesök av Japans prinsessa Kako. Prinsessan Kako besökte i november en dövskola i Perus huvudstad Lima och fick stor uppmärksamhet för hennes kunskaper i teckenspråk.

Prinsessan, som arbetar deltid på det japanska dövförbundet, började studera teckenspråk för åtta år sedan. En och en halv månad inför statsbesöket lärde sig Prinsessan några tecken på Perus spanska teckenspråk för att kunna kommunicera med barnen på dövskolan. Vid besöket på Ludwig Van Beethovens dövskola kunde hon teckna "Jag är glad att få möjlighet att komma hit och få träffa er" till barnen på deras eget lands teckenspråk.

Prinsessan har tidigare hållit tal med både röst och tecken, men vid ett tal inför en teckenspråkstävling för gymnasieelever använde hon enbart teckenspråk. Enligt Tetsuya Izaki, som jobbar vid Japans Theater of the Deaf, har prinsessan Kakos teckenspråkskunskaper blivit allt bättre. Tetsuya berättar att prinsessan Kako har blivit kreativ i sina teckenspråksuttryck.

Statsbesöket i Peru belyser prinsessans engagemang för att främja förståelsen och omsorgen för hörselskadade, menar Tetsuya.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Årets Vaxpropp 2023 gick till Region Västmanland

27 november 2023

Foto: UH

Unga Hörselskadade, UH, brukar årligen dela ut priset "Årets Vaxpropp". Priset går till en person, organisation, myndighet eller företag som på något sätt har visat brist på lyhördhet gentemot hörselskadade ungdomars behov och intressen.

I helgen, den 17-19 november hade UH sitt årsmöte. Förutom att gå igenom dagordningen och val av ny styrelse har UH även gett ut några utmärkelser till personer som har gjort något särskilt inom UH eller hörselområdet. Utöver det delades också årets Vaxpropp ut till någon som inte lyssnar på unga hörselskadade.

Årets Vaxpropp gick till Region Västmanland på grund av de har ökat utprovningssavgiften för hörapparater till 2 200 kr. Därmed har Region Västmanland den dyraste utprovningssavgiften i landet.

Nomineringen här nedan är ett citat från UH:

Att födas som hörselskadad eller bli hörselskadad under livets gång är inget man kan styra över eller rå för. För att kunna delta i det hörande samhället och kommunicera med hörande är hörhjälpmedel ett viktigt redskap för personer med hörselskador. Det ger oss en möjlighet att delta i samhället på sina villkor. Trots detta ser vi gång på gång att ekonomin blir ett hinder för personer med hörselskador. Inte minst när regioner höjer utprovningssavgiften per hörapparat. Det är oacceptabelt att ekonomi ska stå i vägen för att få vara en del av samhället. Det är orimligt att vår gemensamma strävan mot en värld utan hinder för personer med funktionsnedsättning ska falla på att region Västmanland höjer sin utprovningssavgift till 2 200 kronor per hörapparat, Sveriges dyraste utprovningssavgift.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com